

І.М. Юденок, магістрант

З.Я. Шацька, к.е.н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА У ХХІ СТОЛІТТІ

Ми живемо у вік передових технологій, а це означає, що маючи знання ми маємо важливі ключі до нашого успіху.

В час створення нових технологій практично неможливо обійтися без вивчення нового матеріалу. Розповсюдження персональних комп'ютерів, розвиток глобальних комп'ютерних комунікацій висуває нові вимоги до оновлення знань і умінь фахівців, а отже, і до освіти в цілому.

Протягом останніх п'ятдесяти років, постійні наукові, технологічні інновації та зміни спричинили глибокий вплив на освіту.

Сьогодні не можливо за 5 або 6 років, підготувати людину до професійної діяльності на все життя. Внаслідок появи нової інформації за менше ніж 5 років відбувається старіння знань фахівців приблизно на 50%.

Вирішення цієї проблеми полягає в переході до освіти протягом життя, де базова освіта повинна доповнюватися програмами додаткової освіти й організується як основа, для доповнення іншими програмами.

Безперервне навчання — навчання, яке має місце в перебігу всього життя людини, і яке обумовлене інтенсивним оновленням знань і умінь, необхідних для успішної і ефективної професійної діяльності і, відповідно, швидкою зміною соціальних і економічних умов, що висувають нові вимоги до рівня професійної підготовки фахівців.

Навчання протягом життя має на увазі зростання інвестицій у людей і знання; набуття основних навичок, включаючи цифрову грамотність і розширення можливості для інноваційної, більш гнучкої форми навчання. Вона стає усе більш важливою сферою освітніх послуг в усьому світі й особливо в розвинених країнах.

Метою безперервної освіти є забезпечити людей будь-якого віку і сфери діяльності рівним і відкритим доступом до якісного навчання.

На зміну програмам професійного та дистанційного навчання, що існували до 2006 року, Європейською Комісією об'єднано різні освітні й навчальні ініціативи в єдину Програму навчання протягом життя (Lifelong Learning Programme).

На сьогодні існують наступні три основні форми безперервної освіти:

- формальна освіта – початкова, загальна середня освіта, середня професійна освіта, вища освіта, освіта після закінчення ВНЗ, підвищення кваліфікації й перепідготовка фахівців і керівників з вищою і середньою професійною освітою в інститутах, на факультетах і курсах підвищення кваліфікації й професійної перепідготовки;

- неформальна освіта – професійно спрямовані й загальнокультурні курси навчання в центрах освіти дорослих, у лекторіях товариства „Знання”, по телебаченню, на різних курсах інтенсивного навчання;

- інформальна освіта є загальним терміном для освіти за межами стандартного освітнього середовища – індивідуальна пізнавальна діяльність, що супроводжує повсякденне життя, реалізується за рахунок власної активності людини.

Виділяють такі основні групи безперервного навчання, засновані на віці тих, хто навчається:

Перша група - навчаються віком від 6 до 24 років. Вони, як правило, навчаються в спеціальних освітніх установах, від початкової школи до вищих навчальних закладів. Крім формального навчання, діти і молоді люди вчаться і у власній сім'ї, беруть участь у громадських організаціях, спілкуються з багатьма людьми, обертаються в певній культурному середовищі.

Друга група - дорослі віком від 25 до 60 років. Хоча формальну освіта до цього часу, як правило, закінчено, люди все ж не припиняють вчитися. Вони можуть займатися професійним розвитком, отримувати додаткову освіту,

займатися науковою роботою, а крім того, розширюють коло знайомств і кругозір, освоюючи нові вміння.

Третя група - навчаються старше 60 років. У цей період життя люди зазвичай отримують прекрасну можливість присвятити себе своїм інтересам і захопленням - це може бути соціальна робота, подорожі, вироби ручної роботи та багато іншого.

Людина навчається в основному для самовдосконалення, щоб бути конкурентоспроможною на ринку праці та стати повноцінним членом суспільства. По суті, все життя людини являє собою неформальне навчання. Опиняючись в самих різних ситуаціях, зустрічаючи на своєму шляху самих різних людей і зав'язуючи з ними ті чи інші відносини людина навчається. Вона набуває нові цінності, погляди, знайомиться з різними точками зору, здобуває нові знання і опановує нові вміння. Все це у величезній мірі і становить суть безперервного навчання.

Реалізація безперервної освіти протягом життя вимагає, щоб у суспільстві дотримувалися певні умови. І перш за все необхідно, щоб державою визнавалися всі можливі форми, формати та методи навчання, а не тільки формальну освіту. Важливо, щоб в державі сформувалася загальна культура навчання.

Безперервність освіти неможлива також без особистої мотивації людини. Навчання відбувається добровільно, і ніхто, крім самої людини, не несе за нього відповідальності. Це означає, що навчання має цінуватися, заохочуватися і бути доступним для всіх бажаючих та стати невід'ємною частиною трудової діяльності людини.

Таким чином, безперервна освіта - це всебічний розвиток особистості, з одного боку, і спосіб сприяння розвитку всього суспільства, з іншого.